

ПСИХОАНАЛІЗ СЬОГОДНІ – ЯК ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МЕТОД, ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ТА МЕТАТЕОРІЯ. СЛОВО РЕДАКТОРКИ

Мар'яна Великодна, Ph.D. із психології, доцентка
Кафедра психології
Зігмунд Фройд Університет Україна
Кафедра практичної психології
Криворізький державний педагогічний університет
Дивізіон «Психоаналітична психологія і психотерапія»
Національної психологічної асоціації
м. Київ, Україна

PSYCHOANALYSIS TODAY – AS A METHOD OF RESEARCH, PSYCHOTHERAPY APPROACH, AND METATHEORY. EDITORIAL

Mariana Velykodna, Ph.D. in psychology, associate professor
Psychology Department
Ukraine Sigmund Freud University
Practical Psychology Department
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Psychoanalytic Psychology and Psychotherapy Division
National Psychological Association
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-6269-793X>
velykodna@kdpu.edu.ua

У своїй прикінцевій роботі «Нарис психоаналізу», датованій 1932 роком, З. Фройд визначає психоаналіз як засіб і спосіб дослідження несвідомого, теорію, що поєднує знання, здобуті таким чином, та метод психотерапії неврозів (Фройд, 2025). Сьогодні це визначення здається нам неповним і навіть дещо скромним, адже обмежується клінічною практикою та її концептуалізацією її знахідок. Однак сам Фройд вбачав і розбудовував психоаналіз тісно пов'язаним з іншими галузями знань про людину – від біології до мистецтвознавства – і запропонував прикладний вжиток психоаналітичної оптики як помічний в дослідженні їхніх предметів.

Цей випуск фактично є втіленням трьох іпостасей психоаналітичного підходу і в практичному, і в прикладному застосуванні. Він містить як оригінальні теоретичні побудови

запропоновані професором Валерієм Дорожкіним та дослідної групою на чолі з професором Олександром Фільцем, так і розвиток психоаналітичних концепцій, сформульованих раніше. Зокрема, доктор Олег Мазяр аналізує афективну динаміку витиснення та проводить її паралелі із явищем парабіозу, описаним у фізіології. Юрій Гурський робить виклад розуміння меж несвідомого в Лакановому прочитанні психоаналізу.

Кілька статей фокусовані на психоаналітичних процедурах та техніці. В першу чергу це оригінальна стаття професора Михайла Пустовойта та пані Ірини Краснопольської, присвячена теорії та практиці проведення первинного психоаналітичного інтерв'ю. Крім того, питанням психоаналітичних втручань у певних проблематиках присвячені обидві статті рубрики «Переклади». Перед-

сім, це переклад статті Геннінга Шауенбурга про можливості, переваги і особливості використання психодинамічної психотерапії при депресії, наданий докторкою Звениславою Кечур та Анною-Марією Котляровою. Другим текстом є переклад моєї статті 2020-го року у співавторстві з пані Катериною Еделевою щодо психоаналітичного підходу до розуміння проблематики підліткового віку, а також етики й техніки роботи з підлітками.

Важливо, що у цьому випуску представлені статті із досвідом безпосереднього клінічного застосування психоаналітичних втручань. Доктор Костянтин Сігута представив клінічно базовану статтю з аналізом випадку психоаналітичної терапії чоловіка, що страждав від панічних атак. Українські практики – Наталія Бачинська і Андрій Семенець – описують досвід викорис-

тання адаптованого психоаналітичного методу у подоланні панічних атак та підтримці стійкості до стресу у правоохоронців.

Прикладні психоаналітичні дослідження представлені двома статтями. Петро та Катерина М'ясоїд роблять виклад аналітичного прочитання літературного твору британської письменниці Вірджинії Вульф. Доцентка Ольга Черепехіна висвітлює спробу використання класичних психоаналітичних концепцій до розуміння глобальних процесів, які зараз проходить людство, аналізуючи його симптоматику амбівалентності.

В кінці випуску читач знайде розгорнуті рецензії на психоаналітичні твори. Ідеться і про психологічну класику Дональда Віннікотта, представлений як огляд, виконаний Анною Кравцовою, і про сучасний твір, на яку надана рецензія Олени Бартош.

Список літератури:

Фройд, З. (2025). *Нарис психоаналізу*. Нарис психоаналізу та інші праці. Verba, Харків. С. 49–143.